

Overdenking zondag 16 november Opstandingskerk Enschede

door ds. Jan Bos Oldenzaal (janbos40@hetnet.nl)

Lezen: Jesaja 25: 6-12

Lezen: Mattheus 22: 1-14

Lieve mensen van de Opstandingskerk, gasten, gemeente van Jezus Christus,

1) Het beeld van de bruiloft

Ik weet niet of u het fijn vindt om naar een bruiloft te gaan.

Gisteren was ik nog op een bruiloft van een Turkse jongen in Glanerbrug.

Heel speciaal.

Vind u een bruiloft een feest?

Ik denk dat de meesten dat wel vinden.

Voor de bruid en de bruidegom natuurlijk, maar ik denk dat ook heel veel gasten zo'n dag een hoogtepunt vinden:

iedereen is mooi gekleed, er is lekker eten en drinken, je hoeft niets en er is muziek en dans.

Dit beeld van de bruiloft wordt ook vaak in de bijbel gebruikt.

Zowel in het oude als nieuwe testament.

De bruiloft als het beeld van het goede leven, zoals het bedoeld is.

Wie trouwt er dan in dat beeld?

In het OT gaat het vaak over het huwelijk tussen God en zijn volk Israel.

In de gelijkenis van vanmorgen trouwt de zoon van een koning.

Wie is die koning?

Wie is die zoon?

En is er ook een bruid? (Of een tweede bruidegom...?)

Jezus prikkelt de fantasie van zijn hoorders.

Het ligt voor de hand om bij die koning aan God te denken die voor zijn zoon, Jezus, een bruiloft organiseert.

Dat moet haast wel de bedoeling zijn.

Met wie trouwt die zoon dan?

Wat denkt u?

Ik zou zeggen: met de mensheid.

Jezus zegt JA tegen de mensen om Hem heen, gaat een relatie aan.

Hij belooft hen trouw.

En dat doet Hij namens zijn Vader, die de bruiloft organiseert.

Dat is in onze ogen ook een beetje vreemd natuurlijk: de Vader organiseert een bruiloft voor zijn zoon.

Bij ons doen de zoon of dochter dat zelf.

En hoogstens mag de vader of moeder meebetalen, maar niet meebepalen.

Maar goed, het gaat om het beeld.

De vader en zijn zoon hebben ook een hele goede band en dat loopt wat door elkaar heen...

Goed. De bruiloft.

Jezus zegt JA tegen... de mensheid, tegen ons.

Daar gaat het om op dat feest, om dat JA.

En daarover gaat het ook in deze overdenking: JA-zeggen.

De koning ziet het helemaal voor zich:
zijn zoon zegt JA en alle gasten die voor het feest zijn uitgenodigd zitten daarna aan lange tafels met goede flessen wijn en lekker eten.
Daarna is gelegenheid voor de Tango.
De band is al het opbouwen.

Dat beeld heeft Hij voor ogen.
Een avond waar de liefde en de trouw en de vrolijkheid van af spat!
Dat is het Koninkrijk der hemelen, dat de koning ons voorhoudt.
Iedereen komt, iedereen zegt JA.

2) Uitnodigingen

Het plan van de koning is helder en de uitnodigingen gaan de deur uit.

Ja, de uitnodigingen....

Dat is altijd een groot probleem.

Wie nodig je uit?

Ook alle neven en nichten?

En hun partners..?

Uit de gelijkenis blijkt dat de koning eerst een selectie uitnodigt.

Zijn vrienden wellicht.

En de buren

En natuurlijk zijn familie.

Als je tussen de regels doorleest zou je aan het volk Israël kunnen denken.

Het volk waar God zijn plannen het eerst aan had voorgelegd via Abraham, Isaak, Jakob en Mozes.

De dienaren gaan op pad en nodigen de mensen persoonlijk uit, maar -staat er doodleuk- ze wilden niet komen.

Nog een keer stuurt de koning zijn slaven op pad en doet er een schepje bovenop:

Mensen, alles is klaar, het brood en de wijn, de muziek, je hoeft alleen maar te komen!

Het is te gek voor woorden, maar het antwoord van de genodigden is achteloosheid, onverschilligheid en zelfs geweld: de slaven worden mishandeld en vermoord.

Het is niet voor te stellen: je nodigt mensen uit voor een maaltijd en ze vermoorden de boodschappers..

De koning reageert ogenschijnlijk rustig.

Hij laat zich niet uit het veld slaan en bedenkt een prachtig plan:

ALLE mensen mogen nu gewoon komen.

De dienaren, let op: hier staat in het Grieks opeens het woord diakenen!

de diakenen gaan naar de randen van de stad en nodigen IEDEREEN uit.

De diakenen gaan naar de toegangswegen van de stad en plukken iedereen van de straat.

We voelen allemaal aan om wie het gaat: opeens komen de asielzoekers in Calais in beeld, de mensen die leven op straat, de mensen van de voedselbank, de gewone mens ...

Het project Bruiloft is een diaconaal project geworden.

Iedereen is uitgenodigd, juist de mensen van de straat.

3) De weigering

Voordat we verder gaan en voordat het feest begint nog even terugkomen op die weigering van die mensen.

Dat is toch eigenlijk geen realistische vergelijking.

Bij ons is het zo dat de meeste mensen gewoon naar de bruiloft gaan waarvoor ze worden uitgenodigd.

Als er een feestje is dan ga je daar meestal gewoon naar toe.

Helemaal als je tot de vriendenkring behoort.

Dan zet je alles aan de kant om op die bruiloft te kunnen zijn, toch?

In de gelijkenis weigeren de genodigden echter.

Ze negeren de slaven, lopen weg,

“Sorry, ik heb nog melk opstaan.
Sorry, ik moet nog werken.
Sorry, ik moet naar mijn land want de mais moet er af”

De koning is ruim van hart.
Hij organiseert een feest.
Hij heeft een droom.
Een droom van een feest met een maaltijd en een zoon die JA zegt.
Maar zijn vrienden zeggen: NEE, Sorry, Maar...
Sommige zijn zelfs ZO kwaad dat ze de boodschappers doden.

Wat is het toch dat wij mensen niet gewoon mee willen doen aan het feest?
Dat we ervoor wegglopen, aan de kant blijven staan, of het feest zelfs dwarsbomen?
In de Griekse tekst wordt gesproken over ‘mishandelen’
In dat woordje klinkt heel duidelijk het woordje voor ‘hoogmoed’, hubris.
De mensen voelen zich te groot voor het feest.
Ze hebben belangrijkere dingen te doen.
Hun werk, hun geld, hun huis.
Ze moeten nog zoveel, terwijl ze lekker kunnen aanschuiven bij een feest!
Wat is dat toch bij ons mensen dat we niet meedoen aan het feest van het JA-zeggen?

4) JA-zeggen

De droom van de koning is helder: een feest voor zijn zoon, die JA gaat zeggen tegen zijn partner.
Lees: de mensheid.
Jezus zegt JA tegen de mens, namens zijn vader, koning God.
Dat is denk ik het beeld dat ons in heel de bijbel en het geloof wordt voorgehouden.
Het beeld dat ons richting geeft.
Jezus zegt JA tegen ons.
Tegen de mensheid.
Tegen u en jou en mij.

Ik wil u daarover een stukje tekst laten horen van ds. Arjan Plaisier, de secretaris van de landelijke PKN.
Hij sprak onlangs op een dag voor predikanten in Amsterdam de volgende woorden die mij raakten en die gaan over JA-zeggen:

“We zijn ambassadeurs van het ja. God hangt niet ergens als schim aan het zwerk, maar is adem in ons, is brood en wijn, is woord dat nabij u is, in uw mond en in uw hart. Ja zeggen. Instemming. Amen. Tegen de cultuur van het wantrouwen in, tegen de cultuur van het NEE-zeggen, de onverschilligheid en de afstand. Als gelovigen behoren we tot het gilde van de JA-zeggers”

Die woorden raakten me.
Omdat het een levenshouding kan zijn die richting geeft in je dagelijkse bestaan.
Omdat dit het geloof zo mooi samenvat.

Ik voeg daar de woorden van een theoloog aan toe.
De woorden uit een beroemde preek van Paul Tillich.
Woorden die zo belangrijk zijn voor Coos Schuurman dat ze die altijd bij zich draagt:

“Wanneer het volmaakte leven een illusie blijkt,
wanneer wanhoop alle vreugde en moed vernietigt
dan kan op zo’n moment een lichtstraal onze duisternis doorbreken.
Alsof een stem zegt: “Je bent aanvaard.
Je bent aanvaard door wat groter is dan jij,
door iets waarvan je de naam niet kent.
Vraag niet naar die naam,
maar aanvaard alleen dat je aanvaard bent!

Er is iemand die JA zegt tegen jou.
Onvoorwaardelijk.
Dat is de basis van ons geloof.

En wij worden geroepen om JA terug te zeggen.
JA tegen Jezus.
JA tegen de droom van het feest, van de bruiloft, van de maaltijd.
JA tegen de mensen om ons heen.
En dat kun je pas als je ten diepste ervaart dat je aanvaard bent
dat er eerst iemand JA gezegd heeft tegen jou.

Misschien zijn er mensen die nu zeggen:
“Ja maar Jan, mijn psycholoog heeft mij nu juist geleerd om wat vaker NEE te zeggen!”

Dan zeg ik: houden zo.
Het is goed om NEE te zeggen tegen teveel en tegen dingen die niet bij je passen.
Als je dat doet dan zeg je JA tegen jezelf.
En dat schept weer de ruimte om echt JA tegen een ander te zeggen!

Deze week las ik een stuk in de krant over een man, die de JA-maar-filosofie heeft ontwikkeld.
Schrijver en theatermaker Berthold Gunster zegt dat heel veel mensen een “JA, maar instelling” hebben.
Ze zien overal de problemen en de negatieve kanten van.
In zijn lezingen en boeken probeert hij mensen te leren ‘omdenken’.
Omdenken van JA, MAAR naar JA-EN!

Ik denk dat dit de wereldse versie van de gelijkenis van vanmorgen.
De gelijkenis waarin wij het volmondig JA horen van Jezus op zijn feest.

5) Het bruiloftskleed

De gelijkenis van vanmorgen is mooi, maar ook wrang.
De genodigden zeiden NEE tegen het feest.
De koning liet vervolgens enkele weigeraars ombrengen.
En op het laatst zet Hij ook nog een man de zaal weer uit...

Het is een man zonder bruiloftskleed.
Iedereen op het feest kreeg bij de ingang een mooi wit feestkleed.
Maar deze man had het kleed geweigerd.
En de koning zette hem de feestzaal uit.
Een hard einde.

Dit witte kleed staat voor het JA van God tegen ons.
Daarom draag ik dat witte kleed ook elke zondag, als teken van Gods aanvaarding van mij en u.
God kleed ons met het witte kleed van het JA.
Het enige wat wij moeten doen is dit kleed aannemen en over ons leven aantrekken.
Zodat wij JA kunnen zeggen tegen onszelf en de ander.
JA tegen het leven en JA op de uitnodiging voor het feest.

Amen. JA!